

Onderwerp: Voorzorgsmaatregelen haven Terschelling

Jaar/nummer: 2025/72

In behandeling bij: Wethouder Wassink

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. een investeringskrediet van € 185.000,- beschikbaar te stellen voor het realiseren van een tijdelijke afmeervoorziening op de Werkhaven;
2. een investeringskrediet van € 150.000,- beschikbaar te stellen voor het realiseren van een loopvlonder op de Willem Barentszkade;
3. de investering lineair af te schrijven in 5 jaar met een rente van 1,5%;
4. de totale kapitaallasten van gemiddeld € 70.015,- per jaar ten laste te brengen van de algemene reserve.

Samenvatting

Om de haven veilig en bruikbaar houden tot aan de grote vervangings- en renovatiewerkzaamheden in 2027-2028 blijkt het nodig voorzorgsmaatregelen te treffen. Wij hebben besloten om vanaf 1 mei 2025 continue monitoring van de haven op te starten om vroegtijdig eventuele verzakkingen en vervormingen te kunnen signaleren. Daarnaast wordt de Werkhaven afgesloten voor verkeer en scheepvaart, met uitzondering van de parkeerplaats. Het behoud van vitale functies, zoals goederenvervoer en brandstofaanvoer, blijft gewaarborgd via alternatieve routes en tijdelijke voorzieningen. Daarnaast wordt er een loopvlonder aangelegd op de Willem Barentszkade om voetgangers blijvend veilig te kunnen laten passeren. Zo blijft de haven bereikbaar voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Om deze loopvlonder en een tijdelijke afmeervoorziening voor brandstofaanvoer te realiseren, wordt de raad gevraagd een investeringskrediet van €335.000,- beschikbaar te stellen.

Toelichting

Monitoring en veiligheid

Door vanaf 1 mei 2025 een bouwkundige nulmeting uit te voeren en de haven en kades continu te monitoren, kunnen verzakkingen en vervormingen vroegtijdig worden gesignaleerd. Hierdoor is tijdig technisch ingrijpen mogelijk, waarmee de risico's op schade en onveilige situaties aanzienlijk worden beperkt. Dagelijkse visuele inspecties dragen bij aan de veiligheid en zorgen voor een continu beeld van de staat van de infrastructuur.

Verkeersmaatregelen en bereikbaarheid

De afsluiting van de Werkhaven per 1 mei 2025 voor verkeer en scheepvaart is een noodzakelijke stap om verdere belasting van de kades te voorkomen. Tegelijkertijd wordt via tijdelijke voorzieningen – waaronder een afmeervoorziening op de Werkhaven – de continuïteit van vitale functie zoals brandstofaanvoer gewaarborgd. De aanleg van een loopvlonder op de Willem Barentszkade

voorkomt ongevallen voor voetgangers, met name in verband met de risico's op sinkholes.

Historie

De besluitvorming rond het havenproject van Terschelling kende tussen april 2018 en augustus 2023 een ongebruikelijk verloop. In april 2018 werd het Masterplan vastgesteld, waarin de noodzaak tot modernisering en vernieuwing van de haven werd onderkend. In plaats van een gefaseerde besluitvorming met tussentijdse evaluaties, werd direct gestart met een planstudie. Hierdoor lag de nadruk op uitvoering en reconstructie, in plaats van op een toekomstbestendig ontwerp. Het besluit van 23 september 2020 over de prioritering en fasering beperkte bovendien de uitvoeringsvrijheid en beïnvloedde de samenhang in het project. Het ontwerp voldeed technisch, maar miste breed draagvlak. Op 10 mei 2023 werd een nieuw ontwerp vastgesteld. De gemeenteraad stemde op 12 december 2024 in met een koerswijziging: het eerder ontwerp werd losgelaten ten gunste van een brede vervangings- en renovatieopgave, waarin ook sociale en economische aspecten worden meegenomen.

Het huidige voorstel sluit aan op de koers van vervangen en renoveren.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

Het besluit tot het treffen van voorzorgsmaatregelen in de haven van Terschelling heeft zowel bestuurlijke als juridische implicaties en legt duidelijke verplichtingen op. De voorgestelde maatregelen worden verankerd in gemeentelijke regelgeving en onderhoudsplannen, waarmee wordt voldaan aan de zorgplicht conform het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De Werkhaven is recentelijk technisch afgekeurd en voldoet niet aan de vereiste veiligheidseisen, zoals gesteld in het Bbl. In dit kader is de gemeente wettelijk verplicht om binnen een termijn van één jaar maatregelen te treffen. Ter uitvoering hiervan heeft het college besloten de Werkhaven per 1 mei 2025 af te sluiten voor verkeer en scheepvaart. Het toezicht op de naleving van deze besluiten wordt opgedragen aan de gemeentelijke handhavingdiensten. In geval van niet-naleving kunnen bestuursrechtelijke sancties of aanvullende herstelmaatregelen worden opgelegd, conform de geldende wet- en regelgeving.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

De haven van Terschelling speelt een cruciale rol in de lokale economie, het toerisme en de leefbaarheid van het eiland. Met het treffen van de genoemde voorzorgsmaatregelen, zoals monitoring van de haven en het afsluiten van de Werkhaven, worden de veiligheid en bruikbaarheid geborgd, in overeenstemming met wettelijke verplichtingen. Tegelijkertijd wordt een tijdelijke afmeervoorziening op de Werkhaven gerealiseerd in combinatie met verscherpt toezicht (monitoring) om vitale functies, zoals brandstofaanvoer, te continueren. Zo worden onverwachte calamiteiten en de daarmee (mogelijk) gepaard gaande schade aan toerisme en bedrijvigheid voorkomen. De aanleg van een loopvlonder en veilige routes garanderen de toegang voor bezoekers en inwoners, ondersteunen het verblijf in het toeristisch seizoen en voorkomen negatieve beeldvorming. Hoewel de maatregelen tijdelijke beperkingen voor ondernemers met zich meebrengen, wegen de maatschappelijke voordelen – veiligheid, werkgelegenheid en het behoud van een toekomstbestendige haven – vanzelfsprekend zwaarder.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

De uitvoering van de voorzorgsmaatregelen in de haven van Terschelling heeft financiële, personele en organisatorische gevolgen. Voor de aanleg van een tijdelijke afmeervoorziening op de Werkhaven (€185.000) en een loopvlonder op de Willem Barentszkade € 150.000) is een investeringskrediet van in totaal € 335.000 nodig. Deze investering kan niet rechtmatig worden gefinancierd uit onderhoudsgelden en daarom vragen wij uw raad om aanvullend krediet. De investering wordt lineair afgeschreven over vijf jaar, met een rente van 1,5%. De gemiddelde jaarlijkse kapitaallasten bedragen circa € 70.015 en worden gedekt uit de algemene reserve.

Daarenboven hebben wij besloten ten laste van het resultaat over het boekjaar 2024 een 'Voorziening voorzorgsmaatregelen haven' te vormen voor een totaalbedrag van € 1.355.000. In het jaar 2024 werd duidelijk, dat er grote onderhoudsproblemen waren ontstaan en begin 2025 konden de als gevolg daarvan noodzakelijke uitgaven worden geraamd op het genoemde bedrag. Bij de totale uitgaven gaat het om een eenmalige bijdrage van € 75.000 voor het afsluiten van de Werkhaven en gedurende (maximaal) vier jaar jaarlijks € 300.000 voor monitoring en nul-opnamen van gebouwen (tot aan de renovatie in 2027-2028). Feitelijk gaat het hier om noodzakelijk preventief onderhoud waarvoor in onze begroting nog geen middelen waren geraamd. Vanaf voorjaar 2025 is bovendien extra personele inzet nodig voor toezicht, communicatie, aanbesteding en ontwerpbegeleiding. Deze inzet wordt geraamd op € 80.000.

Voor stakeholders die geraakt worden door de maatregelen worden passende alternatieve oplossingen onderzocht. In gevallen van aantoonbare en onevenredige inkomensschade buiten het normale maatschappelijke risico, waarvoor geen redelijke alternatieven beschikbaar zijn, zal per geval beoordeeld worden of er een beroep kan worden gedaan op de nadeelcompensatieregeling.

Communicatie/interactiviteit

Belanghebbenden bij dit voorstel zijn onder meer bewoners, ondernemers, havengebruikers en samenwerkingspartners zoals Rijkswaterstaat. Met deze partijen is voorafgaand al het gesprek gevoerd, waarbij alternatieven zijn besproken die de impact van de voorzorgsmaatregelen kunnen beperken. Deze alternatieven, zoals het gebruiken van het Betonningsterrein van Rijkswaterstaat, vragen uiteraard aanpassingen in de bedrijfsvoering. De gemeenteraad is voorafgaand aan de besluitvorming geïnformeerd tijdens een met spoed ingelaste raadsinformatieavond op 15 april 2025. Bewoners konden op 15 en 16 april 2025 tijdens een openbare avond en middag vragen stellen en input geven. De gemeente voert de regie over de communicatie. Voor het zomerreces van 2025 wordt de raad geïnformeerd over de uitwerking van de tijdelijke maatregelen. In het najaar volgen voorstellen over varianten voor de grootschalige vervanging en renovatie van de haven.

Ter inzage liggende stukken

Rapport Voorzorgsmaatregelen.¹

¹ rapport 250415 Z036001-RAP-010-01 Havenwerken Terschelling - Voorzorgsmaatregelen

Op dit rapport heeft het college Op grond van artikel 87 Gemeentewet jo. artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid, een verplichting tot geheimhouding opgelegd.² Dit stuk ligt voor raadsleden ter inzage bij de griffie.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 24 april 2025

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Gazemier,
wnd. burgemeester

² Het rapport bevat financiële inschattingen en marktgevoelige informatie.